

Kicsoda vagy te?

Időpont: Advent 4. vasárnapja, 1955. december 18.

Alapige: János 1,19-28.

És ez a János bizonyágtétele, a mikor a zsidók papokat és Lévitákat küldöttek Jeruzsálemből, hogy megkérdezzék őt: Kicsoda vagy te? És megvallá és nem tagadá; és megvallá, hogy: Nem én vagyok a Krisztus. És kérdezték őt: Kicsoda tehát? Illés vagy-e te? És monda: Nem vagyok. A próféta vagy-e te? És ő felele: Nem. Mondának azért néki: Kicsoda vagy? Hogy megfelelhessünk azoknak, a kik minket elküldöttek: Mit mondasz magad felől? Monda: Én kiáltó szó vagyok a pusztában. Egyengessétek az Úrnak útját, a mint megmondotta Ésaiás próféta. És a küldöttek a farizeusok közül valók voltak: És megkérdezték őt és mondának néki: Miért keresztelsz tehát, ha te nem vagy a Krisztus, sem Illés, sem a próféta? Felele nékik János, mondván: Én vízzel keresztetek; de köztetek van, a kit ti nem ismertek. Ő az, a ki utánam jő, a ki előttem lett, a kinek én nem vagyok méltó, hogy saruja szíjját megoldjam. Ezek Béthabarában lettek, a Jordánon túl, a hol János keresztel vala.

Kicsoda vagy te? Ezt a kérdést szögezik Keresztelő János mellé a felolvasott történetben. A kérdezőket látszólag a Messiás-kérdés érdekli, a valóságban azonban Keresztelő János személyén túl nem hatol érdeklődési körük. Pedig Keresztelő János nemcsak azt mondja meg nekik, hogy "Nem én vagyok a Krisztus, hanem azt is, hogy köztetek van, akit ti nem ismertek." Ezek után magától értetődne, hogy a kérdezősködők megrohanják Keresztelő Jánost: Ki hát a Krisztus és hol található?, ők azonban eleresztik a fülük mellett a Krisztusról szóló bizonyágtételt s csak azt faggatják: Kicsoda vagy hát te, ha nem te vagy a Krisztus?

Engedjük, hogy ezen a vasárnapon nekünk is mellünknek szegezze az ige: Kicsoda vagy te? Ha erre a kérdésre helyes feleletet adunk, megtaláljuk a helyes választ arra a kérdésre is: Kicsoda Krisztus?

1. Kicsoda vagy te? – erre a kérdésre Keresztelő János előbb tagadó feleletet ad. A helyes válaszhoz tudniillik szükséges, hogy tisztába jöjjünk ezzel a kérdéssel is: Kicsoda nem vagyok én?

Azt olvassuk az igében, hogy Keresztelő János "megvallá és nem tagadá, és megvallá, hogy nem én vagyok a Krisztus." /20. v./ Emberileg egyáltalán nem volt könnyű Keresztelő Jánosnak ezt az állhatatos tagadó álláspontot tartani. A történet szerint ugyanis Keresztelő János nagy megtiszteltetésben részesült. Egy küldöttség jött hozzá Jeruzsálemből. A

nagytanács küldötte. Papok, léviták, farizeusok. A pusztai szőrcsuhás prédikátorára tehát felfigyelt a főváros, sőt a legfőbb hatóság is. De nem azt teszik vele, hogy egyszerűen elküldenek érte egy küldöttet s igazoló jelentésre Jeruzsálembé citálják, hanem ők maguk vállalják magukra a Bethabarába vivő hosszú és fárasztó pusztai utat s úgy kérdezik meg tőle: Kicsoda vagy te?

Nagy megtiszteltetés a küldöttségjárás, de még nagyobb az, ami mögötte van. A nagytanácsot egyáltalán nem izgatta volna Keresztelő János, ha a közvéleményt nem izgatta volna. E mögött a küldöttségjárás mögött tehát a közvélemény nyomása áll. Keresztelő János munkája népmozgalmat váltott ki, tömegeket mozgatott meg. Messze földről nagy tömegben jöttek hallgatni őt. Igehirdetése nyomán Istentől való rettegés támadt a hallgatókban s hatalmas sokaság keresztelkedett meg Istenhez való megtérésének bizonyosságául. A közvéleményt komolyan foglalkoztatta az a gondolat, hogy vajon nem Keresztelő János-e a Krisztus. /Luk. 3,15./

Mindehhez hozzájárul még az a szinte erőszakos hízelgés, mellyel szinte szájába adja a küldöttség Keresztelő Jánosnak, hogy vállalja: Én vagyok a Krisztus. Szinte alkudoznak vele, hogy ha nem vállalja azt, hogy ő a Krisztus, legalább annyit vállaljon, hogy ő a Malakiás /4,5-6./ által megjövendölt második Illés, vagy ha ezt sem akarja elismerni, akkor legalább azt ismerje el, hogy ő a Mózes által megjövendölt nagy próféta. /V. Móz. 18,15-18./ Annyira rá akarják tukmálni nagyságának elismerését, hogy keményen, háromszoros tagadással "megvallá és nem tagadá és megvallá" /20. v./ Nem! Nem! Nem! /21. v./

Különösen nehézé teszi Keresztelő János állásfoglalását az a körülmény, hogy ez a róla alkotott felfogás nemcsak közhiedelem, hanem mindennek ténybeli alapja is van. A Malakiás által megígért Illés és a Mózes által megjövendölt nagy próféta tényleg Krisztus előfutárja. Ő maga is Krisztus előfutárjának tekinti magát s maga Krisztus is ezt mondja róla: "Illés ő, aki eljövendő vala." /Máté 11,10-14./ Keresztelő János azonban nagyon érzékeny lelkiismerettel hallgatja a küldöttség beszédét. Igaz: ő Illés, de nem úgy, mint a küldöttség gondolja. A zsidók szó szerint vették a malakiási prófeciát s a tüzes szekéren mennybe ragadott Illés testi visszatérését várták, holott ő Illés lelkével és erejével bír csupán. /Luk. 1,17./ Ezért mer erre a hízelgő kérdésre nemmel felelni. A Mózes által megjövendölt próféta alakjához pedig a zsidó váradalom messiási gondolatot fűzött. Amolyan messiásszerű alak volt ez a titokzatos személy a zsidó gondolkodásban, ezért felelt erre a kérdésre is így Keresztelő János: Nem!

Mi adott neki erőt ehhez a háromszoros nemhez? Bizonytal az igazsághoz való kényes ragaszkodás is, de bizonytal az is, hogy tudta, hogy a hízelgő körülményeket a Sátán keze

rendezi, a széptevő mondatokat a Kísértő sugallja. Mindig kísértés az, mikor valamilyen helyzet, vagy valakik azt szeretnék bebeszélni nekünk, hogy milyen nagy emberek vagyunk. Jézus megkísértésekor is ezért hangzik a dicsérő szó: Isten Fia vagy. Él a hatalmaddal! Teremts kenyeret s csinálj bűvészmutatványt, melytől eláll az emberek lélegzete! /Máté 4,1-7./

Ne keress ünnepeletetést! Kerüld a megtisztelő helyzeteket! Menekülj a hízelgő ajkaktól! Kísértés mindez. A Sátán álcázott töre. Keményen, határozottan mindent túlharsogón kiáltsd felé: Nem! Nem! Nem!

2. A tagadás azonban csak egyik fele Keresztelő János feleletének. Van feleletének igenlő része is. A helyes önismerethez hozzátartozik, hogy nemcsak arra tudok felelni: Kicsoda nem vagyok én, hanem arra is: Kicsoda vagyok én?

A küldöttség unszolására Keresztelő János világosan megmondja: "Én kiáltó szó vagyok a pusztában /23. v./ és én nem vagyok méltó, hogy a Krisztus saruja szíját megoldjam." /27. v./ Krisztus előfutárja és méltatlan rabszolgája vagyok. Rámutat azonban arra is, hogy erre a szolgálatra nem ő maga vállalkozott, nem saját maga kínálta föl magát, hanem ez már régtől fogva benne volt Isten tervében. Már Ézsaiás próféta beszélt erről az útegyengető szolgálatról /23. v./ melyre őt választotta ki Isten kiválasztó kegyelme. Nem azért kapta Istentől ezt a kitüntető megbízást, mintha arra különösen méltó, vagy alkalmas lenne, hiszen őbenne nincsen semmi kiválóság. Ő önmagában nemcsak hírnöknek nem való, de még arra a rabszolga-feladatra is méltatlan, hogy a Krisztus saruja szíját megoldja. Mennyi öntudat és mégis mennyi alázatosság van ebben a bizonyágtételben! Még látszani sem akar annak, ami nem, de egészen lenni akar az, aminek Isten szánta.

Sokszor vagyunk úgy, hogy nem merünk felelni őszintén erre a kérdésre: Kicsoda vagyok én? Visszataszító önteltségnek érezzük a hivatástudatot. Talán még magunk előtt is letagadjuk, de mások előtt mindenestre gondosan eltitkoljuk. Pedig az igenlő felelettől való húzódozás álszerénység, hálátlanság a munkatársait kiválasztó s a munka elvégzéséhez táltumokat osztogató Istennel szemben, felelősség alóli kibújni akarás és gyávaság az emberek előtt.

De hát hogyan lehet különbséget tenni a Szentlélek és a Gonosz lélek sugallta gondolat között? Mikor felmerül bennem egy gondolat: Ez vagy te, – honnan tudhatom, hogy a Szentlélek hív-e engem benne Isten munkatársául, vagy pedig a Gonosz lélek akar törbe ejteni hízelgésével? A különbség az, hogy a Gonosz lélek a jogaimra, a Szentlélek a kötelességeimre figyelmeztet. A Gonosz lélek arról suttog, hogy mit várhatok a többi

embertől, a Szentlélek arra mutat rá, hogy mit van joguk várni tőlem a többi embereknek. A Gonosz lélek a méltatlanságtudatomat hizlalja, a Szentlélek a méltatlanságomról győz meg engem.

Ennek a valóságában látod-e önmagadat s tudsz felelni erre a kérdésre: kicsoda vagyok én?

3. Keresztelő János felelete erre a kérdésre: Kicsoda vagy te? – megmutatja azt is, hogy végeredményben azon fordul meg a dolog: Kicsoda vagyok én a Krisztus számára? Fontos az is, hogy kicsoda vagyok én a tudomány, az irodalom, a művészet számára, mit jelentek a családomnak, a társadalomnak, a hazámnak, az egyháznak, magamnak élő, másokkal nem törődő, önző ember vagyok-e, vagy közhasznú az életem? De az utolsó napon, mikor minden nyilvánvalóvá válik, kitűnik az is, hogy életem mérlegét az dönti el: ki volt számomra Krisztus és ki voltam én Krisztus számára?

Keresztelő János számára Krisztus igen nagy valaki, ő pedig Krisztushoz képest igen senki és semmi. Krisztus Keresztelő János számára az örök Isten örök Fia. "Ő az, aki utánam jő, aki előttem lett" – mondja Róla. /27. v./ Másnap még azt is hozzáteszi, hogy "az Istennek báránya, aki elveszi a világ bűneit." /29. v./ A megváltott bűnös Megváltója iránti hálájából boldogan vállalná Megváltójáért a legszerényebb tennivalót is. Úgy érzi, hogy Krisztus szolgálatában a legszolgáibb teendő is meg nem érdemelt kitüntetés. Saruoldó rabszolgája is szívesen lenne, de Isten ennél többre méltatta: hírnöke lehet annak, hogy Ő jön s azonnal megérkezik. Lihegve szalad a király hintója előtt s rekedtre kiabálja magát: Utat, utat a Királynak! Jön! Mindjárt itt van!

Mit jelentesz te a Krisztus számára? Amennyit jelent Ő a te számodra, annyit ad visszhangként a te életed is az Ő számára. Mert ez a két kérdés összefügg: Kicsoda vagyok én? és Kicsoda Krisztus? Minél nagyobbra tartom magamat, annál kisebbnek látom Krisztust. Fordítva is áll. Minél nagyobbnak látom Krisztust, annál kevesebbre tartom magamat én. A nagy embernek kis Krisztusa, a kis embernek nagy Krisztusa van! Keresztelő János ezt a nagy Krisztust hirdeti, a világ Megváltóját. Most nekünk kiáltja: Egyengessétek az Úrnak útját! Utat, utat a világ Megváltójának, a te Megváltódnak is! Ámen.